

והליכות המחשבה, כִּי־אם תסיסה של רוח עובר, אבל כמעמקים הנה אור ה' אור ישראל חי בכל־נו. דרכי השלום של האומה ישיבו גם את הלב הפונה, ישיבו את האח על כנו.

ואור אהבה, אחוה ורעות, יגלה על הרי יהודה ושדמות אפרים. "ובא לציון גואל ולשכי פשע ביעקב... רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפין לא ימושו מפין ומפי זרעך ומפי זרע זרעך, אמר ה' מעתה ועד עולם"¹⁴.

... מר חנוך אמר כמתנצל כעד הפועלים שלא היה פה חלול שבת כפרהסיא ברשות אחרים, מפני שעין־גנים בתור מושבה של פועלים, נחשבת למשפחה בפני־עצמה. על זה העירונית: דוקא נגד טעות זו עלינו למחות. אלמלא שאנו חשים את רגש האחוה לכל אחינו, גם להרחוקים, וכפרט לאלה אשר נושאים הם, באיזה מובן שהוא, את דגל האומה כידם — לא היה הענין כל כך מרעיש אותנו. אבל מפני שאנו חפצים שלא להפר את האחוה, יודעים אנו להוקיר את ערכו של הפועל העברי, ואת ערך העבודה שבידי העבריות בארץ־ישראל, ורוצים אנו בכל לב בשכלולו והתרחכותו, על־כן לטובת הפועל ולטובת הרעיון הכללי ההולך ומתגשם בבנין האומה בארץ אבות, הננו קוראים למחות נגד השגיאה הנוראה של הפועל הצעיר, החושב את עצמו למשפחה בפני עצמה, כאילו דבר אין לו עם כלל האומה. אם רוח הזמן השיא אתכם לחשוב שהנכם קרובים ברוח יותר לההמון של הפועלים בני עמים אחרים, מקרבתכם אל כלל ישראל, הנכם טועים בהכרת נשמחתכם, חוץ מהטעות המעשית שיש כאן ביחס להפועל הארץ־ישראלי המוכרח לטובת התבססותו להזכיר תמיד בשם האחוה הכללית של האומה, כדי להקדימו על הפועל הנכרי, שאינני מדבר על דבר ההשקפה של האומרים אשר האחרון הוא יותר מותאם לצרכי האכר הפרטי, ולוא גם יהיו שניהם שוים, עדיין האחוה צריכה תמיד להכריע וכמה נורא הוא הדבר אם תתעמק בלב דעה זרה זו, שהפועל ככלל הוא בן משפחה לעצמה, שאיננה צריכה להתחשב כלל עם רוח האומה כולה.

לא אחים! דוקא מפני שעין־גנים היא מושבה שכולה פועלים, והיא עלולה, מפני רעיון מזור זה, לחלל את קודש ישראל בכלל, חלילה, באין מוחה, הננו חייבים למחות נגדה בקול רעש גדול. דעו אחים, בני ישראל אתם כולכם, ועין־גנים עיר היא בארץ ישראל, עיר הקודש היא, ועיר הקודש עין־גנים תוכב"א. נקוה ממנה, שנוכל לחוש לה את כל חושי האחוה הכללית של כל אחינו בני ישראל, של כללות האומה. המושבה חייבת להוקיר בשכל טוב את רגש האחוה ההדדית של האומה, לאשרה החמרי והרוחני. לא אחים! העולה על רוחכם היה לא יהיה! לא תצאו מן הכלל, אחים הנכם ואחים תהיו לנו, ואם שגיתם — תשובו, שובו, שובו אחים. אין אנו מתבישים לקרוא אתכם לתשובה. אם אין אנו נביאים, בני נביאים אנו, שקראו את ישראל לתשובה בקול גדול. שובו למען תחיו ותחיו את ארץ אבותינו ועמנו. שובו והאחזו בקרב קהל עדת ה'!

(תרע"א)